

SIGT HØJT OG GØR DET SÅ TIDLIGT SOM MULIGT I BYGGEPROCESSEN

TEKST: SØREN EGERT
FOTO: DANSKE HANDICAPORGANISATIONER

Ostekælderer i en midtby forbinder mange af os med to trin ned, en markant lugt og en lille smule fugt. Og mange af os sætter pris på en bestemt butik, selv om den ligger i en høj stue! Tre trin oppe.

Men for mange, mange tusinde danskere er tre trin op eller to trin ned det samme som utilgængelighed.

”Design niveaufrie indgange og gør samfundet tilgængeligt for alle”, som det hedder i den materialemappe, der blev uddelt, da Dansk Arkitektur Center, Energistyrelsen og Realdania forleden satte innovation og tilgængelighed i byggeriet til debat i Charlottet haven i København.

Sigt højt

Jesper Boesen, cand. scient. soc. og indehaver af rådgivervirksomheden No Barriers Advice, deltog i temadagen i København, og han taler ud fra egne erfaringer med en række store byggeprojekter, når han tager temperaturen på netop tilgængelighed i byggeriet.

En af hans erfaringer stammer fra det prisbelønnede Handicaporganisationernes Hus, hvor man fra først til sidst fokuserede på netop tilgængelighed.

-Når vi arbejder med selve tilgængelighedsaspektet i byggeriet generelt, er der en tendens til, at vi begynder med at se på, om der findes en standard på området. Så slår man op et eller andet sted, ser hvad standarden er, og spørger sig selv: Hvordan kan jeg nå den standard? Og hvis der ikke er en standard, tænker man måske slet ikke mere over spørgsmålet, lyder det fra Jesper Boesen.

-Som jeg ser det, skal tilgængelighed være et parameter på lige fod med alle andre. Tænk altid over, hvor godt opgaven kan løses. Sigt højt. Hvor godt kan du gøre det for kunden? Tænker man fra første færd tilgængeligheden ind, kan man nå langt uden at ødelægge arkitekturen, og uden at det bliver dyrere og mere besværligt for bygherren, vurderer Jesper Boesen.

Dyrt, grimt og besværligt

-I dag er tilgængelighed kendt for at være dyrt, grimt og besværligt. Mest af alt fordi tilgængelighed i mange tilfælde er noget, mange først tænker over, når huset er bygget... Skal man tilføje et færdigbygget hus noget tilgængelighed, bliver resultatet næsten altid grimt, besværligt og dyrt. Men tænker man tilgængelighed ind, når man begynder at planlægge, bliver den et element i den gode arkitektur, man i øvrigt arbejder med, påstår Jesper Boesen.

Receptionen

Han lægger vægt på, at behov og funktion, når man taler tilgængelighed i byggeriet, skal undersøges til bunds, inden man går i gang, og som et eksempel nævner han receptionen, som vi møder overalt i verden og i hverdagen.

-Først skal man selvfølgelig gøre sig klart, hvad en reception skal bruges til? Mange ser faktisk for sig, at en reception skal kunne køre op og ned; ellers er den ikke tilgængelig. Men sådan forholder det sig ikke. For hvis man tænker over, hvori behovene i grunden består, så drejer det sig om, at der i en reception er behov for at kunne møde hinanden i øjenhøjde, kunne nå en skranke, så man fx kan skrive under. Forestil dig en hæve/sænke skranke. Gæsten siger til receptionisten, at han har en aftale med en af hotelgæsterne. Receptionisten ringer op. Hotelgæsten kommer ned. Alt er på plads. Eller en anden (handicappet) gæst beder receptionen om at ringe efter en taxa. Det sker straks. Vognen kommer, og for mig viser det, at man netop ikke skal bruge kræfter og penge på at installere i en hæve/sænke-anordning, blandt andet fordi ganske mange transaktioner i en reception varer under ti sekunder. Så man må aldrig øge funktionaliteten ved at anskaffe sig noget, der fx kører op og ned. Byg i stedet en reception i to niveauer. Men havde du spurgt kørestolsbrugere om deres behov, havde de givetvis svaret en hæve/sænke-skranke. Efter min mening får man den bedste løsning, når man tænker både på hele funktionaliteten i en bestemt løsning og på brugernes reelle og helt konkrete behov, siger Jesper Boesen.

Forskellige behov

Handicaporganisationernes Hus, verdens mest tilgængelige, blev bygget af entreprenørkoncernen NCC, og direktør for Strategi og Forretningsudvikling i NCC, Martin Manthorpe, siger, at tilgængelighed i byggeriet heldigvis spiller en større og større rolle.

-Ved fx at bygge Handicaporganisationernes Hus, har vi fået endnu mere forståelse for, hvor kompliceret det er at bygge for handicappede. Blinde har fx andre behov end kørestolsbrugere. Af og til har forskellige handicapgrupper modsat rettede interesser, når en bygning skal designes. Og dén viden kan vi faktisk integrere i byggeopgaver, der ikke har med handicappede at gøre. Alt i alt fører det til, at vi kan løse opgaver, der er mere inkluderende end det, vores konkurrenter kan præstere, vurderer Martin Manthorpe.

Den høje kant

Sektionschef Erik Vibe Pedersen fra NCC stod i spidsen for NCCs arbejde med at opføre Danske Handicaporganisationers domicil i Høje Taastrup, og han hæfter sig især ved, at bygherren var dygtig til at forklare de særlige behov, der knytter sig til et hus, hvor tilgængelighed er nøgleordet.

-Når en bygherre som i tilfældet med Handicaporganisationernes Hus er så dygtig til at italesætte, hvad det er, han ønsker af sit byggeri, så kan det jo inspirere os til at lede efter noget af det samme hos vores kommende kunder, siger Erik Vibe Pedersen.

Byggeriet i Høje Taastrup har lært ham, at handicappede først og fremmest er mennesker, der har en funktionsnedsættelse, som gør, at der i princippet er noget, de ikke kan. Lægger man funktionsnedsættelsen sammen med de barrierer, som samfundet på forskellig vis skaber, fx i ostekælderen eller den høje stue, så tegner der sig et billede af en handicappet.

-Har man i et byggeri fx en kant, der er for høj, så kan en kørestolsbruger ikke komme over den. Men det er jo ikke en barriere, den handicappede har skabt. Byggeriet i Høje Taastrup lærte mig, at detaljer kan udgøre forskellen mellem tilgængelighed og det modsatte, konstaterer Erik Vibe Pedersen.